

ROSKILDE UNIVERSITET

UDSKAMNING AF ETNISKE MINORITETER

EN EKSPERIMENTEL UNDERSØGELSE AF ACCEPTEN
AF UDSKAMNING UNDER COVID-19-PANDEMIEN

KANDIDATPROJEKT I KOMMUNIKATION

ANNEMETTE POULSEN (56993)

VERONICA ZARP (57130)

MIE KVIST (63754)

ANSLAG: 93184 | FORÅR 2021

Abstract

This project investigates if it is perceived as more acceptable to shame ethnic minorities in comparison to the majority in Denmark during the COVID-19 pandemic. To gain insight into the above, the theoretical foundation of the project is theories about norms, dual-process and ingroup-outgroup. Based on the theories mentioned, our hypothesis is that it is more acceptable to shame ethnic minorities compared to the majority. This hypothesis is tested through a survey experiment where respondents are asked to assess different scenarios including shaming of people with both minority and majority associated names. To test potential correlations between the acceptance of the shaming and the minority/majority names a chi-square test on the results is performed. However, no significant correlations were found, and our hypothesis is rejected. Even though this project does not demonstrate that shaming ethnic minorities is more acceptable than shaming the majority during the COVID-19 pandemic, the results can be used in other communication efforts by illustrating that humans are not always acting according to rational behavior. Therefore, future communication efforts should take contextual and cognitive factors into account in order to be more efficient by addressing both the reflective and intuitive processes of the human mind.

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion	2
1.1 Problemformulering	3
2. Teoretisk baggrund	4
2.1 Normteori	4
2.2 Dual proces-teori	7
2.3 Ingroup-outgroup-teori	10
3. Metode	12
3.1 Videnskabsteoretisk ramme	12
3.1.1 Fra et fornufts-baseret til et adfærdsorienteret paradigme	12
3.1.2 Projektets forankring i Adfærdsindsigter	13
3.2 Metodisk tilgang	15
3.2.1 Eksperimentel forskningsstrategi	15
3.2.2 Rammen for eksperimentet	15
3.2.3 Design og procedure	16
3.2.4 Distribution af spørgeskemaer	19
3.2.5 Pilottest	20
3.2.6 Intern & ekstern validitet	21
3.2.7 Etisk forsvarlighed	23
3.3 Databehandling: Chi-i-anden-test (χ^2 -test)	23
4. Resultater	25
4.1 Primær analyse	26
4.1.1 Datapræsentation	26
4.2 Underanalyser	28
4.2.1 Underanalyse 1 - Køn	28
4.2.2 Underanalyse 2 - Scenarier	29
5. Diskussion	29
5.1 Diskussion af projektets overordnede hypotese	30
5.1.1 Kulturelle og sociale faktorer	31
5.1.2 Navnenes indvirkning på besvarelsener	32
5.2 Diskussion af underanalysernes resultater	33
5.3 Hvad bidrager projektet med til kommunikationsfeltet?	34
5.4 Opsamling	35
6. Konklusion	36
7. Litteraturliste	38

1. Introduktion

Under COVID-19-pandemien er vi blevet opmærksomme på brugen af udskamning som kommunikationsgreb til adfærdsændring. “Udskam de, der ikke følger anbefalingerne,” (Guldagger et al. 2020) stod der som note på statsminister Mette Frederiksens talepapir i forbindelse med et pressemøde om COVID-19, mens Dronningen i sin ekstraordinære coronatale til dem, der ikke fulgte restriktionerne, sagde, at “Det kan I ikke være bekendt” (Kongehuset 2020). Danske borgere har delt billeder af og udskældt både kendte og ukendte ansigter, der er blevet observeret opføre sig i uoverensstemmelse med anbefalingerne og restriktionerne. Et eksempel på udskamningen af et kendt ansigt så vi eksempelvis ved delingen af et billede af Søren Brostrøm, Sundhedsstyrelsens direktør, der i et tog blev fotograferet uden maske på, selvom restriktionerne påbød det (Christensen 2020), mens en ukendt kvinde blev udskældt i et supermarked, fordi hun købte stort ind ved pandemiens indtog i Danmark (Høiris 2020).

Udskamning, der ifølge Den Danske Ordbog defineres som “det at fordømme eller håne ved at skælde ud eller bebrejde for en utilbørlig handling” (Ordnet.dk), er som sanktioneringsform ikke et nyt fænomen. Som kulturel praksis har det fundet sted op gennem tiden og på tværs af kulturer, hvor det er blevet opfattet og benyttet som en afstraffelsesmetode for mindre eller større brud på normer og love (Hess & Waller 2014: 102-103). Vores trang til at pege fingre og udskamme dem, der ikke opfører sig i overensstemmelse med samfundets normer, har således længe været brugt som middel til at opretholde og håndhæve normer. Udskamning kan af flere årsager være effektivt som kommunikationsgreb. Det kan blandt andet være en måde at gøre normovertræderen opmærksom på, at vedkommende har overtrådt en social norm, så vedkommende ideelt set vil fortryde, undskylde og handle i overensstemmelse med normen fremadrettet. Således vil udskamningen også have til formål at reducere fremtidige normovertrædelser, da individer sandsynligvis er mindre tilbøjelige til at træde ved siden af sociale normer, hvis de risikerer at blive sanktioneret for det. Udskamningen vil derudover også være en måde at vise dem, der blev forurettet af normovertrædelser, at man ikke lader dem gå upåagtet hen. Slutteligt kan udskamningen også være en måde at vise støtte til og dermed styrke forpligtelsen til normerne (Billingham og Parr 2020: 371-376).

I forbindelse med COVID-19-pandemien er der opstået nye normer for, hvad hensigtsmæssig adfærd er. Dette har medført en forventning om, at vi alle skal handle i overensstemmelse

med de nye normer, fordi adfærden ikke kun påvirker den enkelte, men hele samfundet. I sådanne situationer kan man føle sig berettiget til at reagere, når det observeres, at folk ikke efterlever normerne for god adfærd, og denne reaktion kan komme til udtryk som udskamning. Derudover kan tilbøjeligheden til udskamning øges, idet en virus som COVID-19 skaber bekymring for smitte. Udskamning kan i den forstand ses som et stærkt værktøj til håndtering af pandemien, fordi det kan få os til at makke ret og overholde retningslinjerne fra de danske sundhedsmyndigheder (Rabøl 2020).

Det er ikke kun individer, der er blevet udskammet under pandemien; også bestemte befolkningsgrupper i Danmark har været i mediernes søgelys grundet stor spredning af COVID-19-smitte. Forskellige befolkningsgrupper har oplevet at blive udpeget som smittespredere og er af den grund blevet udsat for udskamning. Først drejede det sig om unge mennesker og sidenhen ikke vestlige-indvandrere, eksempelvis somaliere og andre etniske minoritetsgrupper (Larsen 2020). Statsminister Mette Frederiksen udpegede eksempelvis på et pressemøde d. 15. august 2020 sidstnævnte som særligt smittebærende: "I den forbindelse vil jeg gerne have lov til at sige, at når vi nøgternt kigger på smittetallene i Danmark, så er der ganske enkelt for mange mennesker med ikke-vestlig baggrund, som er smittet." (Regeringen 2020b).

Ovenstående har gjort os nysgerrige på at få indsigt i, hvordan udskamning er kommet til udtryk som kommunikationsstrategi til adfærdsændring under COVID-19-pandemien. Særligt er vi interesserede i at undersøge, hvorvidt det opfattes som mere acceptabelt at udskamme visse grupper end andre. Vi vil derfor med dette projekt undersøge udskamning i relation til etniske minoriteter over for majoriteten i Danmark. Dette gør vi med henblik på at få indblik i om det fokus, der har været på disse som særlige smittebærere i den offentlige kommunikation, også kommer til udtryk i accepten af udskamning hos den almindelige danske borger.

Ovenstående refleksioner har ledt os frem til følgende problemformulering:

1.1 Problemformulering

Hvordan kan vi ved hjælp af Adfærdsindsigter få indblik i, hvorvidt det er mere accepteret at udskamme etniske minoritetsgrupper end majoriteten i Danmark? Og hvad kan disse indsigter bidrage med til kommunikationsfeltet?

I besvarelsen af vores problemformulering vil vi benytte os af teoretiske og metodiske indsigter fra adfærdsvidenskaberne, da vi ønsker at opnå indsigt i de kontekstuelle og kognitive faktorer, der kan ligge til grund for og bidrage til at forstå udskamning som kommunikationsgreb. Projektets empiri vil basere sig på en eksperimentel forskningsstrategi, med det formål at bidrage med indsigter om opfattelsen af udskamning som kommunikationsmiddel til adfærdsændring.

2. Teoretisk baggrund

For at opnå en bedre forståelse for udskamning som kommunikationsgreb, vil vi belyse de bagvedliggende strukturer i fænomenet. Til dette vil vi inddrage teori om normer og menneskelig adfærd ud fra Christina Bicchieris (2006) normteori, dual proces-teori af Keith Frankish & Jonathan Evans (2009) samt Daniel Kahneman (2013), og ingroup-outgroupteori. Formålet med disse teoretiske perspektiver er at opnå en dybere forståelse for, hvorfor mennesker agerer som de gør, når udskamning finder sted. Vi vil i det følgende afsnit udfolde det teoretiske grundlag nærmere, samt beskrive hvordan teorierne kan bidrage til at opnå indsigt i, hvad der kan ligge til grund for udskamning af etniske minoriteter.

2.1 Normteori

I forbindelse med COVID-19-pandemien er der gennem restriktioner og anbefalinger opstået nye normer for hensigtsmæssig adfærd, som vi forventes at følge. I den forbindelse har vi, som nævnt i indledningen, observeret, at udskamning har været brugt som redskab til at få folk til at ændre adfærd, både i den offentlige kommunikation og internt blandt borgerne. Christina Bicchieri er ledende forsker inden for normteori og har med *The Grammar of Society – The Nature and Dynamics of Social Norms* (2006) givet sit bud på, hvordan udskamning kan spille en rolle, når der skal ændres adfærd og indføres nye normer. Bicchieris teoretiske perspektiver kan give os en dybere indsigt i menneskelig adfærd.

Ifølge Bicchieri (2006) ligner sociale normer nedskrevne love og regler, idet de er fælles og offentligt kendt. Dog vil sociale normer, modsat love der håndhæves, afhænge af en mere uformel sanktionering, som ikke nødvendigvis holdes i hævd (Bicchieri 2006: 8). Sociale normer er endvidere kendetegnet ved at foreskrive eller forbyde bestemt adfærd, og konformiteten til den bestemte sociale norm vil være afhængig af vores forestillinger om

andre menneskers opførsel (ibid.). Det betyder, at vi har en forventning om, at andre efterlever normen, mens vi også har en forestilling om, at andre har samme forventning til os (ibid. 42). En norm aktiveres således ved, at en person ud fra situationen udleder, hvad den passende adfærd er, hvad man kan forvente af andre og hvad man selv forventes at gøre (ibid. 59).

Ordet “norm” antyder en normativ forventning til bestemt adfærd i specifikke situationer, og individets efterlevelse af normen kan ifølge Bicchieri begrundes på tre måder. For det første kan det være på grund af et ønske om at behage og glæde andre ved at gøre som de forventer, og i den forbindelse eventuelt forventningen om positive sanktioner. For det andet kan det være fordi, man anskuer de normative forventninger som legitime og velbegrundede. For det tredje kan det at handle i overensstemmelse med normen bunde i en frygt for negative sanktioner (Bicchieri 2006: 23-24). De negative, men uformelle, sanktioner kan endvidere skabe en følelse af skyld og fortrydelse hos normovertræderen (ibid. 8). Når en social norm er nyetableret og dermed ustabil, som tilfældet er med adfærdsændringer i forbindelse med COVID-19-pandemien, vil frygten og risikoen for negative sanktioner ofte være grund nok til at handle i overensstemmelse med normen, argumenterer Bicchieri (ibid. 43).

Bicchieris teoretiske perspektiver bidrager derfor med en forståelse af, at forventningen til, at alle følger de nye normer samt risikoen for negative sanktioner kan være en del af grundene til, at så mange mennesker har taget de nye COVID-19-anbefalinger til sig. Det har resulteret i en ændret adfærd, hvor vi eksempelvis forventes at holde afstand, bruge håndsprit, samt undgå håndtryk og kram. Holder man eksempelvis ikke afstand i køen, risikerer man, at folk påtaler det. Samtidig kan den udbredte konformitet til de nye sociale normer også begrundes med, at mange finder dem velbegrundede. Det kan opfattes som fornuftigt, at vi - for at undgå smitte - holder afstand, spritter af og undgår fysisk kontakt, fordi forskning taler for, at det er måden at undgå spredningen af vira, som vi også kender fra forkølelse og influenza (Sundhedsstyrelsen 2021).

Vi vil i forlængelse af ovenstående argumentere for, at udskamning er en form for negativ sanktionering, hvor udskamningen bliver et socialt normativt middel til kontrol.

Ifølge Bicchieri vil efterlevelsen af normerne ofte ske helt automatisk og ureflekteret, idet adfærden vejledes af de i hukommelsen gemte *default rules*, fremadrettet kaldt forudindstillede valg, der bliver aktiveret ved kontekstuelle stimuli (Bicchieri 2006: 5). Den

norm, der i en specifik situation aktiveres, vil altså afhænge af konteksten og de *cues*, situationen giver. Således vil to personer præsenteret for den samme kontekst, men med forskellige cues, sandsynligvis tolke situationen forskelligt. Det illustrerer, hvordan efterlevelsen af normer er dybt afhængig af de tegn, konteksten giver. Normer vil ligeledes fungere og konkurrere med andre dynamikker, hvorfor en bestemt observeret adfærd under givne omstændigheder kan skyldes andre faktorer end en specifik og kendt norm (ibid. 55-59).

Hver gang en person møder en anden person, et objekt eller en situation, rettes opmærksomheden mod nogle få af mange egenskaber, som den givne situation indeholder. Personens baggrundsviden samt konteksten vil i den forbindelse have en indflydelse på, hvilke egenskaber, opmærksomheden rettes mod (Bicchieri 2006: 85). Således vil mennesker, der skal tolke og forstå situationer, sammenligne dem med lignende eksempler fra hukommelsen. Det betyder ikke, at man nødvendigvis kan genkalde sig alle specifikke begivenheder og situationer, men blot at disse har efterladt spor, der mere eller mindre ubevidst tilgås i kategoriseringer (ibid. 84). Disse kategoriseringer aktiverer bestemte *scripts*, der gør verden mere forståelig og forudsigelig ved at guide os til, hvordan vi skal fungere i samfundet gennem induktive slutninger og forudsigelser om andres fremtidige adfærd (ibid. 81). Scripts hjælper i sociale situationer ved at udfylde huller, når der mangler information, men vil også påvirke opfattelserne i en retning, der bekræfter fordomme. Det kan således lede til negativ stereotypificering, hvor eksempelvis minoriteter ofte af majoriteten anskues som de, der har de dårligste personlighedstræk, såsom at de er dovne eller ikke til at stole på (ibid. 81-82).

Normer karakteriseres som værende en gruppe af standardregler, og efterlevelsen af normerne vil dermed være en automatisk respons på situationen. Det ville være tids- og ressourcekrævende, hvis vi hver eneste gang, vi trådte ind i en ny situation og nye omgivelser, grundigt skulle overveje, hvordan vi skulle opføre os, som den rationelle tilgang fordrer. Det ville endvidere ikke nødvendigvis føre til det ideelt set mest rationelle valg, da den bevidste overvejelse kun vil basere sig på, hvad den enkelte opfatter som fordele og ulemper ved de forskellige handlemuligheder (ibid. 4). Bicchieri argumenterer for, at vi ofte kombinerer den overvejede og den mere heuristiske vej til adfærd. Det tydeliggøres især, når vi overvejer at vige fra en norm, idet overvejelsen af konsekvenserne af det vil være til stede

(ibid. 5). Efterlevelsen af normerne som en automatisk og intuitiv reaktion vil vi udfolde nærmere i følgende afsnit om dual proces-teori.

2.2 Dual proces-teori

Vi har i projektet valgt at inddrage dual proces-teori (DPT), da denne teori tilbyder en forklaring på, hvordan menneskelig tænkning, beslutningstagen og adfærd ikke kan begrundes fyldestgørende med grundlag i rationalitetsbaserede teorier (Hansen 2020: 4-5). Derimod kan menneskelig kognition og adfærd forklares med forankring i DPT, som af adfærdsforsker Pelle Guldborg Hansen defineres som værende en mere realistisk og generaliserbar teori for netop dette (ibid. 23). Således benyttes DPT i projektet som en mulig forståelsesramme for de bagvedliggende kognitive og adfærdspsykologiske processer ved udskamning.

DPT har sine rødder i psykologien og baserer sig på idéen om, at mennesket træffer beslutninger på baggrund af to typer af processer. Siden 1970'erne har adskillige forskere undersøgt forskellige aspekter omhandlende den menneskelige psykologi, herunder hvordan vi træffer beslutninger baseret på to forskellige typer af processer (Evans & Frankish 2009: 1). Disse forskere tæller blandt andet psykolog Jonathan Evans og filosof Keith Frankish (2009) samt psykolog Daniel Kahneman (2013), hvor alle tre kan siges at have bidraget til DPT på tværs af hinandens forskning (Evans & Frankish 2009: 14, Kahneman 2013: 28). Fælles for disse teoretikere er, at de beskriver menneskets mentale processer som udgjort af et hurtigt og ubevidst sind samt et langsomt og kontrolleret sind. Disse to sind, der også kan betegnes som to typer af processer, benævnes af både Evans og Frankish (2009) samt Kahneman (2013) som System 1 og 2. DPT er blevet udfoldet og nuanceret ved videre at opdele System 2 i to typer processer, der opererer på to niveauer: det refleksive og det algoritmiske (Stanovich 2009), hvorfor denne teori hedder Triple proces-teori. Vi er bevidste om denne videreudvikling, men i projektet anser vi de grundlæggende indsigter fra DPT som fyldestgørende til besvarelsen af problemformuleringen.

Både Evans og Frankish samt Kahneman støtter sig til samme teoretiske grundlag, når de udfolder teorien bag DPT, hvorfor deres teorier om menneskets bevidsthed som opdelt i to typer af processer er meget lig hinanden. Evans og Frankish fremlægger i 'The Duality of mind - a historical perspective' in *Two Minds - Dual Processes and Beyond* (2009) idéen om,

at menneskets sind er delt i to: System 1, som er det automatiske, ubevidste og hurtige sind, og System 2, som er det kontrollerede, bevidste og langsomme sind (Frankish & Evans 2009: 11). Kahneman tager afsæt i denne teori i bogen *At tænke - hurtigt og langsomt* (2013) ved at beskrive menneskets bevidsthed ud fra samme termer som Evans og Frankish, altså med begreberne System 1 og System 2. Nedenstående tabel giver et overblik over de to systemers kendetegn:

System 1	System 2
Hurtigtænkende	Langsomt-tænkende
Spontan	Reflekterende
Intuitiv	Ræsonnerende
Automatisk	Anstrengende mentale processer
Fx. reagere på en pludselig lyd	Fx. løse en kompliceret ligning

Tabel 1: Udarbejdet med inspiration fra Kahnemans teori om DPT (2013: 28-31)

Kahneman formidler teorien om de to typer af mentale processer ved at beskrive, hvordan der foregår en interaktion mellem de to systemer, hvor det hurtige System 1 fungerer som primær kilde til System 2. Det betyder, at System 1 giver information til System 2, som ud fra vores spontane impulser, associationer og følelser kan konstruere og ordne mønstre, som vi derefter handler ud fra. Det er altså System 1, der tager automatiske valg, mens det er System 2, der skaber orden i disse valg. Det betyder også, at System 2, ved at omprogrammere automatiske funktioner, kan ændre måden, hvorpå System 1 fungerer (Kahneman 2013: 33).

Det automatiske System 1 vil forsøge at skabe en sammenhæng ud fra de informationer, der er til rådighed i situationen, mens det mere langsomme System 2 oftest vil give sin opbakning til de intuitive overbevisninger, som System 1 genererer (Kahneman 2013: 104). De to

systemer fungerer uden problemer, når System 2 med få eller ingen ændringer blot tilslutter sig den information, som System 1 giver det. Men de to systemer er ifølge Kahneman mere komplekse end som så. Det kommer til udtryk ved, at System 1 har *bias*, som det begår under bestemte omstændigheder, da dette er et automatisk system, som vi ikke kan slå fra. Det betyder, at vi ikke kan forhindre System 1 i dets funktion, selvom vi er bevidste om de eventuelle fejl (ibid. 37). Kahneman pointerer dermed, at bias ikke altid kan forhindres. System 1 fungerer automatisk, og derfor vil der opstå fejl i forbindelse med intuitiv tænkning. Det er ikke altid, at disse fejl opdages af System 2, men når de gør, kræver det System 2's øgede bevidsthed for at kunne forhindre en fejl i at opstå. Hvis alle fejl skal undgås, skulle vi leve et liv i konstant årvågenhed og kun træffe valg ud fra System 2. Dette kan dog ikke lade sig gøre i praksis, da System 2 er alt for langsomt i sin funktion til at kunne erstatte System 1. Det ville desuden være ineffektivt og tidskrævende at skulle reflektere over samtlige beslutninger og handlinger (ibid. 37).

Det samme er på spil, når Bicchieri taler om en heuristisk og en mere overvejet rute til adfærd i forhold til normer. Efterlevelsen af normerne sker oftest automatisk - hvad der i DPT-termer kan benævnes som efter System 1 - idet vi på baggrund af kontekstuelle stimuli laver kognitive genveje, der resulterer i aktivering af visse normer frem for andre i forskellige situationer (Bicchieri 2006: 5). I den forbindelse vil System 2 referere til den mere overvejede rute til adfærd, som tages i brug i situationer, hvor man bliver holdt til ansvar for de beslutninger, man træffer. Eksempelvis hvis konsekvenserne er vidtrækkende, og/eller når man har god tid til at overveje fordele og ulemper ved forskellige valg (ibid.).

Fordi System 1 fungerer konstant og automatisk, vil menneskets beslutningstagen ofte ske på baggrund af forhastede konklusioner. Det er effektivt, hvis konklusionerne med stor sandsynlighed er korrekte, og hvis omkostningerne ved en eventuel fejl er til at leve med, mens det omvendt er risikabelt, når der er mere på spil (Kahneman 2013: 96). Fortolkningen af forskellige situationer vil bestemmes af konteksten, og således vil forhastede konklusioner drages på baggrund af nylige hændelser og nuværende kontekst (ibid. 97). System 1 vil altså hurtigt kategorisere og foretage en grundlæggende vurdering, når man står over for noget fremmed eller nyt. Undersøgelser viser eksempelvis, at vi med et enkelt blik på en fremmed persons ansigt vurderer, hvor dominerende eller troværdig, personen fremstår, selvom ansigtstræk og -udtryk ikke nødvendigvis er pålidelige indikatorer for bestemte personlighedstræk. Således vil mennesker gennem System 1 hurtigt kategorisere i grupper og

klasser som en helt naturlig proces, der gennem evolutionen er formet til at vurdere potentielle problemer for vores overlevelse (ibid. 110).

DPT kan i projektet derfor bidrage med en indsigt i menneskelig adfærd i relation til udskamning, da teorien kan fungere som baggrundsviden for, hvordan mennesker træffer beslutninger, og dermed også hvorfor udskamningen finder sted. Er det en automatisk og uovervejet reaktion - System 1 - der er følelsesmæssigt forankret og intuitiv, eller er det et udtryk for en mere rationel og velovervejet reaktion - System 2 - hvor udskamningen sker på baggrund af refleksion og ræsonneren? Denne distinktion og disse overvejelser vil blive udfoldet nærmere i vores diskussion af resultaterne. DPT vil ligeledes kunne bidrage med en forklaring på, hvordan kategorisering af mennesker i forskellige grupper sker helt automatisk og naturligt, hvilket kan forklare baggrunden for ingroup-outgroup-tænkningen.

2.3 Ingroup-outgroup-teori

Da vi i projektet ønsker at undersøge, hvorvidt det opfattes som mere acceptabelt at udskamme etniske minoritetsgrupper frem for majoriteten, er det relevant at opnå en dybere forståelse for, hvordan mennesker kategoriserer og tænker i grupper. Hertil kan ingroup-outgroup-teori benyttes, idet den kan tilbyde en forklaring på, hvorfor der kan være en eventuel forskel i opfattelsen af udskamning rettet mod personer, man anskuer som værende en del af enten ingroup eller outgroup.

En gruppe defineres som værende to eller flere personer, der anskuer sig selv som gruppe. Derudover skal gruppen anskues af mindst én anden som en gruppe. Således vil ingroup beskrive den eller de grupper, man er en del af, mens outgroup refererer til grupper, man ikke er en del af (Sutton & Douglas 2012: 351). Ingroup-outgroup-teori beskæftiger sig med social identitet, hvor det at identificere sig med en bestemt gruppe afføder en følelse af social identitet hos individet og en følelse af at høre til. Gruppen giver derudover individet perspektiver for normer og passende opførsel, som kan hjælpe individet med at navigere i en omskiftelig verden (Fischer & Derham 2016: 2). Disse grupper kan være mangeartede og består af en samling individer, der opfatter sig som værende en del af den samme sociale kategori (Tajfel & Turner 1979: 40). Disse sociale kategorier, som grupperne kan være inddelt efter, kan eksempelvis relatere sig til køn, seksualitet, alder, nationalitet, eller, som vi undersøger i dette projekt, etnicitet. Gennem forskellige sociale grupper får medlemmerne en

måde at sammenligne sig i relation til andre på: eksempelvis som forskellig fra eller bedre end medlemmer fra outgroups (ibid.).

Inden for ingroup-outgroup-teori beskrives det, hvordan mennesket har en tendens til at favorisere egen gruppe frem for andre grupper, hvilket betegnes som ingroup bias. Samtidig søger medlemmer af ingroup at finde negative aspekter ved outgroup og positive aspekter ved deres egen gruppe (Fischer & Derham 2016: 2). I forlængelse heraf er der også en tilbøjelighed til, at man i ingroup anskuer medlemmers handlinger som moralsk rigtige: venlige, samarbejdsvillige og troværdige, mens medlemmer af outgroup ses som det modsatte: uvenlige, ikke samarbejdsvillige og utroværdige (Rooduijn et. al 2021: 3). I forbindelse med COVID-19-pandemien har der været flere eksempler på, hvordan befolkningen er blevet inddelt i grupper, der er blevet udskældt som smittebærere. Denne sociale konstruktion i 'os' og 'dem' har blandt andet været knyttet an til borgere, der kom hjem med virussen fra coronahotspots ved skisportsteder, dernæst de unge og sidenhen etniske minoritetsgrupper, eksempelvis dansk-somaliere (Karkov 2020). Grupperne er skiftevis blevet udskammet på baggrund af en antagelse om, at de ikke har fulgt restriktionerne, da smitten har været særlig høj i disse grupper.

I nærværende projekt har vi et særligt fokus på udskamning af etniske minoritetsgrupper over majoriteten, og i denne sammenhæng forstås majoriteten som ingroup og minoritetsgrupperne som outgroup. Som følge af den offentlige kommunikation samt mediernes fokus på de forskellige grupper, der opdeles efter bestemte sociale kategorier, kan dette siges at have affødt en tænkning i ingroup-outgroup. Vores hypotese er, at ingroup-outgroup-tænkningen er særligt fremtrædende, når det kommer til udskamning af etniske minoriteter over for majoriteten i forbindelse med COVID-19-pandemien. Denne hypotese har vi særligt på baggrund af viden om ingroup bias, hvor handlingerne begået af en gruppe, man vurderer som ingroup, ikke dømmes lige så hårdt, som lignende handlinger fra en outgroup vil dømmes. Teorien om ingroup-outgroup kan derfor i projektet bidrage med en forståelse for de bagvedliggende grunde til, at udskamning relaterer sig til visse befolkningsgrupper. Teorien kan i samspil med DPT tilbyde en forklaring på, hvordan mennesker kategoriserer andre individer som værende tilhørende enten ingroup eller outgroup ud fra enten det automatiske System 1 eller det ræsonnerende System 2. Denne kategorisering vil i kombination med Bicchieris teori om adfærdskorrigerende normer danne vores overordnede

forståelsesramme, som tilsammen kan give indsigt i udskamning som kommunikationsgreb. Dette vil blive behandlet nærmere i projektets diskussionsafsnit.

3. Metode

Følgende afsnit vil redegøre for projektets videnskabsteoretiske ramme og metodiske tilgang, samt hvordan de tilsammen kan bidrage til en dybere forståelse for, hvorvidt det anses som mere acceptabelt at udskamme etniske minoritetsgrupper end majoriteten i Danmark under COVID-19-pandemien.

3.1 Videnskabsteoretisk ramme

Det følgende vil bestå af refleksioner over projektets videnskabsteoretiske baggrund. Således vil afsnittet redegøre for, hvorfor projektet placerer sig inden for et adfærdsvidenskabeligt paradigme, Adfærdsindsigter, frem for et fornufts-baseret paradigme. Vi vil ligeledes gennem de følgende refleksioner redegøre for sammenhængen mellem projektets videnskabelige paradigme, teoretiske perspektiver og metodiske tilgang, som tilsammen vil udgøre projektets ontologiske og epistemologiske forståelsesramme.

3.1.1 Fra et fornufts-baseret til et adfærdsorienteret paradigme

I forbindelse med nærværende undersøgelse af, hvordan udskamning er kommet til udtryk under COVID-19-pandemien, arbejder vi ud fra en antagelse om menneskelig adfærd som værende mindre fornufts-baseret end hvad meget kommunikation, eksempelvis Sundhedsstyrelsens generelle råd mod coronasmitte, kan siges at være baseret på (Sundhedsstyrelsen 2020a). Tilliden til menneskets adfærd som fornufts-baseret i denne type kommunikationsindsatser ses ved fokuset på udbredelsen af viden, information og handleanvisninger som middel til at reducere smittespredning af COVID-19 (Sundhedsstyrelsen 2020b: 5). Her er der altså en forventning om, at mennesket handler hensigtsmæssigt på baggrund af informationen, der er tilgængelig. Sådanne informationskampagner kan siges at bero på antagelser om menneskelig adfærd som værende fornuftig og mulig at forklare rationelt. Således bliver menneskelig adfærd i den forståelse et resultat af velovervejede beslutninger baseret på grundige afvejninger af fordele og ulemper på baggrund af den tilgængelige information i forhold til den specifikke situation (Hansen 2020: 5). Men som beskrevet i afsnittet omhandlende projektets teoretiske baggrund, fungerer menneskets bevidsthed og de deraf følgende beslutningsprocesser ikke altid rationelt eller

uden fejl og bias. Derimod kan de kognitive bias defineres som systematiske afvigelser fra rationelle forudsigelser angående menneskelig adfærd (ibid. 45). Disse fejl sker blandt andet, fordi System 2 har en begrænset kapacitet, og derfor hurtigt tilslutter sig System 1.

Menneskelig opmærksomhed er dermed i højere grad styret af automatiske end reflektive processer. Dette er blandt andet med til at forklare, hvorfor mennesker sommetider handler i uoverensstemmelse med, hvad der opfattes som bedst for dem selv. Derudover forklarer det også, hvorfor mennesker i praksis overser information og valgmuligheder i relevante situationer, selvom de burde have interessen i det modsatte (Hansen 2020: 8, Hansen & Schmidt 2017: 45).

De fornuftsbaseede tilgange til menneskelig beslutningstagen og adfærd er mangelfulde, idet de forsøger at forklare menneskelig adfærd ud fra en standardmodel. Standardmodellen antager, at mennesker 1) har ubegrænset opmærksomhed, 2) danner og opdaterer viden om virkeligheden ved hjælp af rationelle slutninger på baggrund af den tilgængelige information, 3) træffer valg på baggrund af individuel forventet nyttemaksimering, og 4) agerer i overensstemmelse med ovenstående informationer (Hansen & Schmidt 2017: 44-45). Denne standardmodel er mangelfuld, da den eksempelvis ikke umiddelbart kan bruges til at forklare, hvorfor nogle mennesker udskammer andre, hvor der tilsyneladende ikke er en personlig gevinst ved det, eller hvorfor nogle mennesker bryder normer for hensigtsmæssig adfærd i forbindelse med COVID-19-smitteinddæmning. For at tage højde for de begrænsninger, som kendetegner standardmodellen, vil den videnskabssteoretiske ramme for projektet derfor i mindre grad basere sig på et fornuftsbaseeret paradigme og i højere grad på et paradigme, der baserer sig på Adfærdsindsigter. Med et sådant perspektiv vil vi med projektet kunne bidrage til forståelser inden for kommunikationsfeltet, der ikke kun baserer sig på en rationel opfattelse af menneskets adfærd, men også som værende påvirket af kontekstuelle og kognitive processer.

3.1.2 Projektets forankring i Adfærdsindsigter

Adfærdsindsigter trækker på adfærdsvidenskaberne, der har fokus på hvordan psykologiske, sociale og kontekstuelle faktorer har betydning for menneskelig beslutningstagen og adfærd. Adfærdsvidenskaber, som eksempelvis kognitiv og social psykologi, tilbyder forklaringer på, hvorfor menneskelig adfærd ikke nødvendigvis kan forklares bevidst og rationelt (Hansen

2020: 8). Hertil tilbyder Bicchieris normteori et teoretisk indblik i én af de faktorer, der kan have indvirkning på menneskelig adfærd, som er de sociale normer, man forventes at efterleve. Efterlevelsen af normer sker oftest helt automatisk, da de er internaliserede og ligger som forudindstillede valg, der aktiveres ved kontekstuelle stimuli (Bicchieri 2006: 5). I forlængelse af dette tilbyder DPT en dybere indsigt i menneskets beslutningstagen og adfærd som værende bestemt af både kontekstuelle og kognitive faktorer frem for rationalitetsbaserede overvejelser. DPT supplerer endvidere teorien om ingroup-outgroup, idet de automatiske vurderinger og kategoriseringer af mennesker, som System 1 står for, kan resultere i hårdere fordømmelse af personer, man umiddelbart kategoriserer som værende en del af en outgroup (Fischer & Derham 2016: 2). De grundlæggende indsigter i Bicchieris normteori, dual proces-teori og ingroup-outgroup-teorien tilsiger derfor, at mennesket ikke nødvendigvis handler i overensstemmelse med rationelle overvejelser, hvorfor vores metodiske valg også bestemmes heraf.

De teoretiske perspektiver, der anvendes i projektet, indeholder derfor en række antagelser om, hvad der eksisterer i verden. Teorierne antager, at fænomenet har en bestemt måde at eksistere på og er underkastet bestemte principper, hvorfor teorierne vil udgøre projektets ontologiske forståelsesramme (Hansen 2020: 19). Derfor har de teoretiske perspektiver også været med til at diktere, hvilke metoder der er relevante for os at anvende i vores undersøgelse, da metoderne der anvendes, skal være konsistente med de ontologiske antagelser, som teorierne gør sig (ibid. 20).

Vi benytter os i projektet af et eksperimentelt setup med fokus på observation af forskellige påvirkninger, da troværdigheden ved empiri skabt ud fra traditionelle metoder såsom surveys, kvalitative interviews og fokusgrupper, anses som lav inden for DPT (Hansen & Schmidt 2017: 43). Således forsøger vi at komme uden om fornuftparadigmets tro på mennesket som rationelt tænkende ved at tage højde for de kontekstuelle og kognitive faktorer, der jævnfør DPT og normteori har en indflydelse på menneskets adfærd. Projektets metodiske tilgang vil dermed udgøre projektets epistemologiske forståelsesramme, da valget af metoderne har baseret sig på en forestilling om, hvordan metoderne kan anvendes til at give os konkret viden om fænomenet (Hansen 2020: 20). Følgende afsnit vil i forlængelse heraf uddybe projektets metodiske tilgang, samt hvordan metoderne vil anvendes til at skabe indsigt i, om det opfattes som mere accepteret at udskamme etniske minoriteter end majoriteten.

3.2 Metodisk tilgang

Følgende afsnit vil redegøre for projektets metodiske tilgang og for vores anvendelse af en eksperimentel forskningsstrategi. Vi vil i afsnittet beskrive valget af et surveyeksperiment, og hvordan dette i praksis vil tage form af et online spørgeskema. Derudover vil vi redegøre for de designmæssige overvejelser, som ligger bag. Afslutningsvis vil vi reflektere over surveyeksperimentets interne og eksterne validitet samt de etiske overvejelser, som metodevalget medfører.

3.2.1 Eksperimentel forskningsstrategi

Vi har valgt at anvende en eksperimentel forskningsstrategi for at teste, om det er mere accepteret at udskamme etniske minoriteter end majoritetsgruppen i forbindelse med COVID-19-pandemien. Den eksperimentelle forskningsstrategi giver os mulighed for at frembringe ny viden omhandlende udskamning ved at observere og registrere adfærd gennem et eksperiment (Christiansen 2019: 372). Et eksperiment er derfor et oplagt metodisk valg, da vi herigennem får mulighed for at undersøge, hvorvidt der kan være en kausal sammenhæng mellem variablene (ibid. 374).

På baggrund af projektets eksperimentelle forskningsstrategi placerer projektet sig ikke entydigt inden for kategorierne kvalitative og kvantitative metoder (Kristensen & Hussain 2019: 25). Dette skyldes, at vi gennem eksperimentet aktivt kommer til at udsætte vores undersøgelsesobjekt for en påvirkning. Vi gør således i projektet brug af manipulation som et metodeværktøj til at frembringe data, som kan teste vores hypotese. Dermed skaber vi gennem eksperimentet vores egne data (ibid. 371-373).

3.2.2 Rammen for eksperimentet

Eksperimentet i projektet er et ikke-repræsentativt surveyeksperiment, som er udført i Danmark under COVID-19-pandemien. Eksperimentet har til formål at skabe indsigt i, om det opfattes som mere accepteret at udskamme etniske minoritetsgrupper end etniske majoritetsgrupper i forbindelse med pandemien. Formålet med projektet er derfor ikke at generalisere resultaterne til at gælde en større population. Dataen er blevet indsamlet ved hjælp af spørgeskemaværktøjet SurveyXact i perioden 7. maj til 17. maj 2021. Eksperimentet kan således medvirke til at skabe indsigt i udskammende adfærd under COVID-19-pandemien og dermed udgøre forstadiet til en større repræsentativ undersøgelse, for eksempel foretaget af analyseinstituttet Gallup.

3.2.3 Design og procedure

Surveyeksperimentet tager i praksis form af et online spørgeskema, hvor respondenterne selv henter og udfylder spørgeskemaet elektronisk via et link på nettet, i vores tilfælde via Facebook (Møller 2019: 209). Spørgeskemaerne udgør således vores redskab til dataindsamling (ibid. 214). Eksperimentet udføres online, da dette giver os mulighed for en relativt kort indsamlingsperiode og yderligere effektiviserer proceduren efterfølgende, fordi svarene ikke skal omkodes og dermed kan bearbejdes og analyseres på kort tid (ibid. 209). Eksperimentets digitale form kan samtidig gøre det lettere for respondenterne at deltage på deres egne vilkår.

Respondenterne blev inviteret til at deltage i surveyeksperimentet under påskud af, at det var en spørgeskemaundersøgelse omhandlende COVID-19 og restriktioner. Det valgte vi for at undgå, at respondenterne gik til undersøgelsen med en forudindtagethed om emnet udskamning og etniske minoriteter. Respondenterne blev i spørgeskemaet udsat for to troværdige scenarier, der omhandler udskamning af forskellige personer, idet de overtræder COVID-19-restriktioner. Det eneste, der varierer i scenarierne, er navnene på dem, der udskammes. De to scenarier lyder som følgende:

1. Henrik sidder i S-toget på vej til arbejde. Kort efter han har sat sig, stiger *Ahmad/Peter* på toget og sætter sig længere fremme. Henrik lægger mærke til, at *Ahmad/Peter* ikke bærer mundbind. Da Henrik har nået sin station og passerer *Ahmad/Peter* på vej ud af toget, siger Henrik til *Ahmad/Peter*: "Undskyld mig, men det er altså ret respektløst mod alle os andre, at du ikke har mundbind på!"
2. En lun aften i maj 2020 passerer Helle på sin aftentur i parken en gruppe af cirka tyve unge mennesker, der fester. "*Zainab/Anna* 20 år" står der på et banner, de har hængt i træet. Helle tager et billede af gruppen på afstand, hvor man ikke kan identificere enkeltpersonerne, og lægger det på sin Facebook med ordene: "Det undrer mig ikke, at smitten stiger, når folk ikke følger restriktionerne."

Respondenterne blev bedt om at vurdere, hvorvidt de var enige i Henriks og Helles handle måde. I det ene scenarie blev respondenterne udsat for et navn, der kan forbindes med et etnisk minoritetsnavn, mens det andet scenarie indeholdt et navn, der er udbredt i majoriteten.

Denne fremgangsmåde er inspireret af tidligere studier, hvor respondenter er blevet præsenteret for cases, der fokuserer på ændret adfærd i forhold til majoritets- og minoritetsnavne (Andersen & Guul: 2019, Einstein & Glick: 2017). De to scenarier vil således fungere som projektets treatment-scenarier, da det er besvarelserne fra disse scenarier, som vi senere vil anvende til databehandlingen. Vi valgte navnene på baggrund af en antagelse om, at de har forskellige konnotationer knyttet til sig. *Peter* og *Anna* skulle give respondenterne et indtryk af, at der her er tale om etnisk danske personer, mens *Ahmad* og *Zainab* skulle give et indtryk af, at personerne har en etnisk minoritetsbaggrund, i dette tilfælde mellemøstlig. Disse navne blev valgt på baggrund af top-ti over mest udbredte navne i Danmark samt mest populære mellemøstlige navne i landet (Danmarks Statistik 2021, Sprog-museet 2019). Vi valgte til surveyeksperimentet at tage udgangspunkt i personer med mellemøstlig baggrund, da de afspejler én etnisk minoritet. Vi er opmærksomme på, at etniske minoriteter kan omfatte mange forskellige nationaliteter. Havde vi eksempelvis valgt navne med asiatiske konnotationer, kunne dette have givet andre resultater.

Vi har på baggrund af projektets teoretiske baggrund en hypotese om, at vi vil se en ændret holdning til udskamning i scenarierne, når de omhandler *Ahmad/Zainab* i forhold til *Peter/Anna*. Vi er bevidste om, at den potentielle forskel ikke nødvendigvis er et udtryk for racediskrimination, men det kan være med til at påvise en mulig sammenhæng mellem accepten af udskamning af personer med henholdsvis minoritets- og majoritetsnavne. Ved at udsætte respondenterne for scenarierne med navne, der skaber associationer til personer tilhørende henholdsvis etnisk minoritet og dansk majoritet, kan vi få et indblik i, om respondenterne opfatter udskamningen som mere eller mindre acceptabel i disse tilfælde.

I surveyeksperimentet præsenteres respondenterne foruden de to scenarier om *Ahmad/Peter* og *Zainab/Anna* for to andre scenarier omhandlende COVID-19 og restriktioner (bilag 1-4). Vi har tilføjet to for undersøgelsen irrelevante scenarier, fordi disse kan gøre besvarelserne af de for undersøgelsen relevante scenarier mere umiddelbare. Således er det også en måde at sløre spørgeskemaets egentlige formål og gøre det sværere at gennemskue, at det kun er visse scenarier, der udgør det egentlige undersøgelsesgrundlag. Derudover præsenteres respondenterne også for generelle spørgsmål og udsagn vedrørende opfattelsen af COVID-19-restriktioner, så det egentlige formål bliver sværere at gennemskue.

Foruden scenarier og spørgsmål svarer respondenterne også på sociodemografiske spørgsmål, herunder alder, køn, bopæl (region) og uddannelse. Dette gør vi for at få indsigt i, hvorvidt udvalgte baggrundsvariable kan have en betydning for opfattelsen af udskamning under COVID-19-pandemien. Dertil spørger vi også ind til politisk tilhørsforhold samt etnisk baggrund, da sådanne variable også kan have en sammenhæng med opfattelsen af udskamning.

Respondenterne blev bedt om at besvare et af fire forskellige spørgeskemaer, der varierer på to måder. For det første ved udskiftningen af navne i scenarierne og for det andet ved forskellen på, hvilket scenarie, der kommer først. Tabel 2 viser en oversigt over kompositionen af de fire spørgeskemaer:

Spørgeskema A	Scenarie 1/Scenarie 2	Ahmad/Anna
Spørgeskema B	Scenarie 1/Scenarie 2	Peter/Zainab
Spørgeskema C	Scenarie 2/Scenarie 1	Anna/Ahmad
Spørgeskema D	Scenarie 2/Scenarie 1	Zainab/Peter

Tabel 2: Spørgeskemaer

Vi har valgt at udarbejde spørgeskemaerne som vist i ovenstående tabel, for at opnå størst mulig sikkerhed i forhold til svarene. Der kan være en risiko for, at nogle af respondenternes svar i højere grad påvirkes af scenarierne og i mindre grad af navnene, og denne usikkerhed er ovenstående variation i rækkefølgen et forsøg på at imødekomme.

Vi har til spørgeskemaerne valgt at arbejde med lukkede svarmuligheder i form af svarkategorier, som respondenterne skal vælge imellem, da respondenternes svar dermed kan bearbejdes og analyseres statistisk (Møller 2019: 220). Vi har i vores konstruktion af svarmulighederne hentet inspiration fra Likert-skalaen, hvis formål er at måle holdninger indeholdende fem eller syv svarmuligheder (ibid. 222). Respondenterne besvarer derfor vores surveyeksperiment ved at tilkendegive deres holdning til forskellige udsagn ud fra en skala med fem forskellige svarmuligheder, der går fra 'helt enig' til 'helt uenig'. Vi har i denne

skala valgt at inddrage et balancerende medium ‘hverken enig eller uenig’, da respondenterne skal have mulighed for at forholde sig neutralt til emnet (ibid. 221).

Når respondenterne skal besvare spørgeskemaerne, står de dermed over for en fortolkningsopgave, hvor de skal vurdere, hvad der menes, og hvilken information vi beder dem om (Schwarz 2007: 278). Forskning viser, at holdningsbaserede spørgsmål, som er det, der anvendes i vores surveyeksperiment, ofte bliver besvaret ud fra en her-og-nu vurdering med baggrund i den information, der er givet, frem for at hente holdninger fra hukommelsen, der er formet af tidligere lignende situationer (ibid.). Derfor vil blandt andet formuleringen af spørgsmål, responsmuligheder og selve opsætningen have en indflydelse på respondenternes fortolkning, mens titlen på spørgeskemaet også kan have en indvirkning på, hvordan respondenterne forstår og tolker spørgsmålene (ibid. 279). Rækkefølgen på scenarierne kan derfor godt have en betydning for respondenternes meningsdannelsesproces, hvorfor variationerne i rækkefølgen på scenarierne er vigtige. Respondenterne vil altså ikke nødvendigvis have en holdning til emnet, før vi i spørgeskemaerne beder om den i relation til de specifikke scenarier og spørgsmål, der sættes i en specifik kontekst. Respondenternes holdning kan derfor siges at opstå emergent gennem besvarelsesprocessen, da de herigennem vil blive talt til at eksistere (Weick et al. 2005: 409). Således er vi gennem spørgeskemaerne medskabende i meningsdannelsen hos respondenterne.

Dermed stemmer projektets metodiske tilgang godt overens med projektets teoretiske baggrund, da metoden og teorien baserer sig på en fælles forståelse af, at menneskets beslutningstagen og adfærd bestemmes af kognitive og kontekstuelle faktorer. Dette samspil mellem projektets teoretiske og metodiske tilgang illustrerer derfor, hvordan relationerne i vores videnskabelige paradigme er indbyrdes forbundne og påvirker hinanden, jævnfør projektets videnskabsteoretiske ramme, afsnit 3.1.

3.2.4 Distribution af spørgeskemaer

Respondenterne er blevet rekrutteret via et invitationsopslag gennem medieplatformen Facebook (bilag 5). Opslaget blev delt gennem egne facebookprofiler, hvormed vi aktiverede vores netværk i besvarelsen af spørgeskemaerne. I invitationsopslaget angav vi titlen på spørgeskemaet “COVID-19 og restriktioner”, samt en opdigtet beskrivelse af undersøgelsens formål. Respondenterne blev derfor ikke oplyst om undersøgelsens eksperimentelle design. I rekrutteringsprocessen havde vi særligt fokus på at udarbejde et invitationsopslag, som skulle medvirke til at forøge respondenternes motivation og lyst til at besvare spørgeskemaerne.

Invitationsopslaget havde yderligere til formål at knytte forbindelsen mellem respondenterne og spørgeskemaerne ved at få respondenterne til at opleve, at vedkommende havde en betydning for, om undersøgelsen blev til en succes eller ej (Møller 2019: 215).

Antallet af spørgeskemaer udgjorde i distributionsprocessen en særlig udfordring, da vi ønskede at sikre så jævn en fordeling af besvarelser som muligt på tværs af de fire spørgeskemaer. Den ideelle strategi ville have været at dele spørgeskemaerne gennem et randomiseret link, der kunne fordele respondenterne ligeligt og tilfældigt ud på de fire spørgeskemaer. Vi havde dog ikke mulighed for at forfølge denne ambition grundet begrænsede ressourcer. Vi valgte derfor i stedet at distribuere spørgeskemaerne over en længere periode, hvor vi skiftede mellem linkene til spørgeskemaerne i invitationsopslaget ved at foretage en redigering af opslaget i tidsintervaller af 2-4 timer. Der fremgik dermed i invitationsopslaget kun ét link til spørgeskemaet ad gangen. Vi forsøgte i den forbindelse at dele spørgeskemaerne på forskellige tidspunkter og gennem forskellige netværk, samtidig med at vi forsøgte at sikre, at alle spørgeskemaer lå tilgængelige i nogenlunde samme tid. Formålet med denne distributionsstrategi var også at opnå så bred variation i respondenternes baggrundsvariabler som mulig, da vi har en forventning om, at en bredere variation vil medføre et mere retvisende billede af accepten af udskamning under COVID-19-pandemien i Danmark. En bred variation i respondenternes baggrundsvariabler kan samtidig bidrage med flere perspektiver til databehandlingen, da det tillader os at undersøge om specifikke baggrundsvariabler kan have betydning for respondenterens accept af udskamning.

3.2.5 Pilottest

Inden spørgeskemaerne blev anvendt til surveyeksperimentet, valgte vi at afprøve spørgeskemadesignet gennem flere iterative processer. Dette gjorde vi for at identificere eventuelle indholdsmæssige og tekniske fejl eller misforståelser, inden de færdige spørgeskemaer blev sendt ud (Møller 2019: 222). Vi startede i denne forbindelse med at udføre en pilottest af spørgeskema A, som på daværende tidspunkt udelukkende bestod af projektets to treatment-scenarier samt tilhørende fyldspørgsmål og baggrundsvariabler (bilag 6). Pilottesten udførtes gennem en afprøvning af scenarie- og spørgsmålsformuleringerne på en gruppe af respondenter i vores nærmeste omgangskreds uden at afsløre det eksperimentelle design, hvorfor disse ikke efterfølgende vil indgå i undersøgelsen (Møller 2019: 222). Der blev i pilottesten påpeget nogle få indholdsmæssige fejl ved spørgeskemaet,

som efterfølgende blev korrigeret. Tilbagemeldingerne fra respondenterne bekræftede fordelene i at anvende fire forskellige spørgeskemaer til eksperimentet, da enkelte påpegede, at scenariet med det minoritetsforbundne navn *Ahmad* påvirkede deres tanker om emnet i resten af spørgeskemaet. Vi valgte derfor på baggrund af denne erfaring at formulere enkelte fyldspørgsmål om til scenarier i stedet med det formål at gøre treatment-scenarierne mindre fremtrædende (bilag 1-4, spørgsmål 2 & 5). Det reviderede spørgeskema blev herefter præsenteret for et par respondenter ansigt-til-ansigt for at teste det rettede design på ny, hvorefter spørgeskemaerne blev distribueret.

Erfaringerne fra disse afprøvninger udgør således vigtige iterationer, som vi har benyttet til at styrke det overordnede indtryk af de spørgeskemaer, der anvendes til surveyeksperimentet, både i form af indhold og layout. Dette spiller en central rolle i forhold til at indfri formålet med spørgeskemaerne, da det ofte er spørgeskemaets layout, som motiverer respondenterne til at svare, hvilket har betydning for vores opnåelse af en høj svarprocent (Møller 2019: 215).

3.2.6 Intern & ekstern validitet

Projektets empiri udgøres af et eksperimentelt survey, og da eksperimenter generelt indebærer muligheden for at teste kausalitet, er det vigtigt at vurdere problemer angående intern og ekstern validitet (Christiansen 2019: 374, 383). Den interne validitet vedrører i hvilken grad den påvirkning, som finder sted under eksperimentet, faktisk måler det, som undersøgelsen ønsker at måle. For at sikre dette validitetskrav har vi under udarbejdelsen af surveyeksperimentet haft fokus på at formulere spørgsmål og scenarier, som reelt adresserer de egenskaber ved udskamning, som vi ønsker at belyse (Møller 2019: 224). Ved at formulere klare spørgsmål og scenarier (bilag 1- 4) får vi også reduceret risikoen for, at respondenterne misforstår påvirkningen (Christiansen 2019: 375).

Der kan opstå et internt validitetsproblem, hvis de indsamlede resultater fra spørgeskemaerne afspejler tilfældige variationer i populationen frem for den opstillede forklaring. I den forbindelse handler det om at undgå alternative forklaringer eller at såkaldte tredjevariabler - forstået som en mulig faktor, der kan forklare en sammenhæng mellem to variabler - påvirker de målte resultater (Christiansen 2019: 374). Som nævnt har vi i projektet valgt at gøre brug af minoritets- og majoritetsassocierede navne med det formål at undersøge, hvorvidt det opfattes som mere acceptabelt at udskamme etniske minoriteter end majoriteten. Vi er

bevidste om, at minoritetsnavne kan have andre konnotationer end udelukkende etnicitet forbundet til sig; navnene kan eksempelvis også forbindes med bestemte socioøkonomiske forhold såsom uddannelse, økonomi eller beskæftigelse. At respondenterne svarer ud fra andre konnotationer end etnicitet, kan vi ikke udelukke. Vi er dog opmærksomme på, at dette forhold kan have en eventuel indvirkning på resultaterne.

Vi har således gjort os overvejelser om, hvilke forstyrrende elementer, der kan have indvirkning på vores resultater. Vi går dog i projektet ud fra en antagelse om, at det hovedsageligt vil være den udførte påvirkning i form af de to forskellige treatment-scenarier, der udgør forskellen.

Grundet begrænsede ressourcer, blandt andet relateret til tid, økonomi og tekniske kompetencer, har vi ikke haft mulighed for at teste eksperimentet på en større udvalgt gruppe af befolkningen eller krydstjekket vores resultater på tværs af tid og sted. Dette påvirker naturligvis den eksterne validitet, da denne angår muligheden for at generalisere eksperimentet til en større gruppe (Christiansen 2019: 375). I rekrutteringen af respondenter har vi været bevidste om, at disse ikke er repræsentative for et bredere udsnit af befolkningen, da vi har rekrutteret respondenterne til eksperimentet gennem Facebook. Dermed er invitationen til spørgeskemaet distribueret gennem vores egne netværk, hvilket betyder, at spørgeskemaerne med stor sandsynlighed vil nå ud til en overvægt af respondenter fra vores eget miljø. Det betyder også, at respondenterne overvejende kan antages at repræsentere majoritetsgruppen på baggrund af vores egen etniske majoritetsbaggrund. Vi er opmærksomme på, at man på den baggrund ikke kan generalisere resultaterne til at være repræsentative for en hel befolkning (ibid. 376). Dette er dog heller ikke projektets formål. Vi ønsker snarere at skabe nogle indsigter i udskamning, som kan danne grundlag for en eventuel efterfølgende større repræsentativ undersøgelse. Vi er derfor bevidste om spørgeskemaernes begrænsninger i forhold til den eksterne validitet, men da den eksterne validitet ikke påvirker den interne (ibid. 375), anser vi i vores projekt spørgsmålet om ekstern validitet som værende af mindre betydning end den interne validitet.

Vi har i udarbejdelsen og distributionen af vores spørgeskemaer overvejet mulige fejlkilder og har på baggrund af disse overvejelser forsøgt at redegøre for mulige svar, som kan være med til at sikre en stærk intern validitet i vores eksperimentelle undersøgelse. Dette er gjort med målet om at sikre et veludført eksperiment, hvor resultaterne af vores spørgeskemaer er så valide som muligt (Christiansen 2019: 374).

3.2.7 Etisk forsvarlighed

Da surveyeksperimentet involverer andre mennesker, medfører dette også et ansvar for forsøgspersonernes velbefindende og integritet. Man bør derfor være forsigtig med forsøg, som får forsøgspersonerne til at bryde med deres etiske grænser og være opmærksom på, om nogle udstilles (Christiansen 2019: 382). I de opstillede scenarier, som indgår i spørgeskemaet, har vi bevidst udvalgt navnene *Ahmad/Peter* og *Zainab/Anna* til at repræsentere henholdsvis etniske minoritetsgrupper og etniske majoritetsgrupper. Respondenterne forventes derfor at forbinde disse med uhensigtsmæssig adfærd i den tid, det tager at besvare spørgeskemaet. Denne sammenligning udgør et vigtigt element i eksperimentet, da det er igennem disse scenarier, respondenterne konstruerer deres mening om fænomenet (jf. meningsafsnit), og dermed er det som giver os mulighed for at iagttage og måle eventuelle forskelle imellem dem. Vi har dog forsøgt at imødekomme denne etiske udfordring ved at gøre det klart for responderne, at scenarierne er udarbejdet af os og dermed ikke nødvendigvis viser et retvisende billede af virkeligheden.

Der kan yderligere koble sig et etisk problem til brugen af manipulation i surveyeksperimentet, da manipulationen i en vis grad omfatter brugen af fejlagtig information (ibid. 382). Da vi inviterede respondenterne til at deltage i eksperimentet, forklædte vi det som et online spørgeskema omhandlende COVID-19-pandemien og restriktioner. På trods af at det er generelt moralsk forkasteligt at lyve eller opmuntre til bedrag, vil vi dog argumentere for, at risikoen for at gøre skade ved manipulationen er lille, da respondenterne hverken vil lide fysisk eller psykisk overlast ved at deltage i surveyeksperimentet (ibid.). Vi vil derfor på baggrund af ovenstående overvejelser vurdere, at eksperimentet er etisk forsvarligt at udføre.

3.3 Databehandling: Chi-i-anden-test (χ^2 -test)

I behandlingen af resultaterne fra vores surveyeksperiment har vi valgt at udføre en χ^2 -test. Dette har vi valgt for at undersøge, om vores observationer svarer til vores forventninger, og om vi dermed kan bekræfte projektets overordnede hypotese om, at udskamning af etniske minoriteter anses som værende mere accepteret end udskamning af majoriteten i forbindelse med COVID-19-pandemien. Formålet med χ^2 -testen er at udlede, om vores observationer adskiller sig fra vores hypotese i en sådan grad, at denne må forkastes, eller om forskellen mellem hypotesen og observationerne er så lille, at hypotesen kan accepteres. Dette gør vi ved at beregne en p-værdi, hvorigennem vi kan se, om der kan påvises statistisk signifikans

ud fra besvarelsene i surveyeksperimentet (Hussain & Nielsen 2019: 277). Alle nedenstående formler er hentet i *Chi i anden-test-uaafhængighedstest* (Berthelsen 2017).

Til undersøgelsen af forholdet mellem de observerede værdier og vores hypotese, opstiller vi to forskellige hypoteser: en nulhypotese og en hypotese, som vi kalder forskningshypotese (Hussain & Nielsen 2019: 278). Vi vil benytte nulhypotesen og forskningshypotesen til at teste, om der er sammenhæng mellem første variabel: enig-/uenighed i udskamning, og anden variabel: navne på personerne der optræder i scenarierne. Nulhypotesen vil være et udsagn om ingen sammenhæng, og vil i projektet være det, der underkastes en statistisk test (Juul et al. 2018b: 318). Forskningshypotesen vil omvendt være et udsagn om en sammenhæng og vil dermed repræsentere projektets overordnede hypotese. Projektets opstillede nulhypotese og forskningshypotese vil fremgå i resultatafsnittet.

For at kunne udføre χ^2 -testen skal vi både bruge de observerede værdier og de forventede værdier. De forventede værdier udregnes på baggrund af de observerede værdier. For at beregne de forventede værdier finder vi først procentfordelingen ved at dividere rækkesummen med totalsummen. Denne procentfordeling bruger vi efterfølgende til at beregne de forventede værdier ved at gange kolonnesummen med procentfordelingen (Berthelsen 2017). Dernæst beregner vi afvigelserne ved hjælp af følgende formel, hvor O = observerede værdier og F = forventede værdier:

$$(O - F)^2 / F$$

For at finde p-værdien beregner vi teststørrelsen ved at lægge afvigelserne sammen (Berthelsen 2017). Hvis alle de observerede værdier er lig med, eller tæt på, de forventede værdier, så vil vi få en lille teststørrelse, og vi vil acceptere vores nulhypotese. Er der derimod store afvigelser mellem de observerede og forventede værdier, vil vi få en stor teststørrelse, og vi vil afvise nulhypotesen (Hussain & Nielsen 2019: 278). For at finde p-værdien beregner vi også antallet af frihedsgrader (Berthelsen 2017). Dette har vi gjort i WordMat ved hjælp af følgende formel, hvor a er antallet af rækker og b er antallet af kolonner:

$$(a - 1) * (b - 1)$$

På baggrund af teststørrelsen og antallet af frihedsgrader kan vi finde frem til p-værdien (Berthelsen 2017). P-værdien har vi beregnet ved hjælp af χ^2 -fordelingsfunktionen i WordMat. Vi har til χ^2 -testen valgt at anvende et 95 % sikkerhedsinterval, da dette er det mest almindelige. Sikkerhedsintervallet betyder, at det man vil estimere, med 95 % sandsynlighed er sandt (Juul et al. 2018a: 23). Dermed vil en p-værdi over 5 % acceptere vores nulhypotese og en p-værdi under 5 % forkaste vores nulhypotese (ibid. 321). Forkaster vi vores nulhypotese kan vi acceptere vores forskningshypotese og dermed påvise en sammenhæng mellem accepten af udskamning og etniske minoritets- og majoritetsnavne.

4. Resultater

Følgende afsnit vil gennem en χ^2 -test behandle resultaterne fra spørgeskemaerne, som udgør det empiriske grundlag for vores surveyeksperiment. Til databehandlingen har vi valgt at opdele svarkategorierne i to overordnede kategorier 'enig' og 'uenig'. Det betyder, at de respondenter, der har tilkendegivet sig som værende 'helt enig' eller 'delvis enig', alle vil tilhøre kategorien 'enig', mens besvarelser som 'helt uenig' eller 'delvis uenig' vil blive samlet under kategorien 'uenig'. Formålet med dette er at reducere og systematisere det empiriske materiale for at kunne identificere mønstre og sammenhænge (Jensen & Kvist 2019: 54-55).

χ^2 -testen vil udføres med udgangspunkt i følgende antal indsamlede besvarelser:

	Antal besvarelser
Spørgeskema A	64
Spørgeskema B	53
Spørgeskema C	66
Spørgeskema D	55
Total	238

Tabel 3: Oversigt over antal gennemførte besvarelser

For nærmere indsigt i besvarelsene af de fire spørgeskemaer henviser vi til bilag 7. Her kan fordelingen af besvarelser omkring enig-/uenighed i udskamning, samt respondenternes baggrundsvariabler ses.

4.1 Primær analyse

Vi vil starte med at behandle projektets overordnede hypotese omhandlende, hvorvidt der er en sammenhæng mellem accepten af udskamning og etniske minoritets- og majoritetsnavne. Vi har til databehandlingen valgt at lægge navnene fra scenarierne i de fire spørgeskemaer sammen. Dermed lægges resultaterne fra Ahmad-scenarierne fra spørgeskema A og C sammen, og tilsvarende lægges Zainab-scenarierne fra spørgeskema B og D sammen. Det samme gør sig gældende med majoritetsnavnene Peter og Anna. Med dette ønsker vi at skabe et overblik over vores datamateriale (Hussain 2019: 261). Det gør vi med henblik på at skabe en indgang til en diskussion af, om det anses som værende mere accepteret at udskamme etniske minoritetsgrupper end majoriteten under COVID-19-pandemien i Danmark.

4.1.1 Datapræsentation

I nedenstående χ^2 -test undersøger vi, om vores nulhypotese (H_0) kan accepteres eller forkastes, og dermed samtidig om vores forskningshypotese (H_1) kan accepteres eller forkastes. I nedenstående tabeller er de observerede værdier, forventede værdier samt afvigelser illustreret. Disse bruger vi til at udregne p-værdien, som i sidste ende kan fortælle os, om der er statistisk signifikans mellem variablene. Vores nul- og forskningshypotese lyder som følgende:

H_0 = Der er *ikke* sammenhæng mellem respondenternes enig-/uenighed i accepten af udskamning af personer med henholdsvis minoritets- og majoritetsnavne.

H_1 = Der *er* sammenhæng mellem respondenternes enig-/uenighed i accepten af udskamning af personer med henholdsvis minoritets- og majoritetsnavne.

Herunder er de observerede værdier illustreret. Totalantallet er = 401, da respondenterne blev bedt om at tage stilling til to treatment-scenarier. Tallet afspejler således det samlede antal besvarelser af enig/uenig fra scenarierne og ikke det samlede antal af respondenter:

Navne	Ahmad/Zainab	Peter/Anna	Total
Enig i udskamning	80	72	152
Uenig i udskamning	115	134	249
Total	195	206	401

Tabel 4: Observerede værdier

Dernæst udregnede vi de forventede værdier:

Navne	Ahmad/Zainab	Peter/Anna	Total
Enig i udskamning	73,92	78,08	152
Uenig i udskamning	121,08	127,92	249
Total	195	206	401

Tabel 5: Forventede værdier

På baggrund af ovenstående observerede og forventede værdier beregnede vi herefter afvigelseerne og fik følgende resultater:

Navne	Ahmad/Zainab	Peter/Anna
Enig i udskamning	0,50	0,47
Uenig i udskamning	0,31	0,29

Tabel 6: Afvigelser

Dernæst beregnede vi summen af afvigelseerne, som gav teststørrelsen (T):

$$T = 1,570288$$

Vi udregnede frihedsgraderne til 1 (bilag 8) og beregnede herefter p-værdien, for at teste om vores nulhypotese kunne accepteres eller forkastes:

P-værdi = 21 %

Ud fra ovenstående beregninger kan vi konkludere, at vores nulhypotese kan *accepteres*, hvilket betyder, at vores forskningshypotese forkastes. Det kan vi se ved, at p-værdien er 21 %, hvorfor vores undersøgelse ikke er signifikant ud fra et 95 % sikkerhedsinterval. Det betyder, at vi med surveyeksperimentet ikke kan påvise, at det er mere accepteret at udskamme etniske minoritetsgrupper end majoriteten under COVID-19-pandemien i Danmark.

4.2 Underanalyser

Da vi har forkastet projektets forskningshypotese, er det nærliggende at undersøge, om der kan tolkes andre sammenhænge i det empiriske materiale. Vi har udvalgt nogle aspekter og variabler, på baggrund af egne antagelser om eventuelle sammenhænge, som vi finder mest påfaldende. Vi bevæger os herved væk fra spørgsmålet omkring udskamning relateret til etnicitet. De to underanalyser er udført i overensstemmelse med ovenstående metode, hvorfor tabellerne udelades nedenfor. De kan i stedet findes i henholdsvis bilag 9 og 10.

4.2.1 Underanalyse 1 - Køn

Første underanalyse omhandler, hvorvidt der er en sammenhæng mellem accepten af udskamning og respondenternes køn. Til dette har vi udarbejdet en ny nul- og forskningshypotese, der lyder som følgende:

H_0 = Der er *ikke* sammenhæng mellem respondenternes køn og accept af udskamning.

H_1 = Der *er* sammenhæng mellem respondenternes køn og accept af udskamning.

For at teste sammenhængen har vi i SurveyXact krydset variabelen 'køn' med besvarelsene enig/uenig i treatment-scenarierne (bilag 9). På baggrund af χ^2 -testen fik vi følgende resultat:

P-værdi = 2 %

Vi har dermed fundet statistisk signifikans ud fra et 95 %-sikkerhedsinterval, idet p-værdien = 2 % (bilag 9). Det betyder, at nulhypotesen bliver forkastet, og at forskningshypotesen accepteres, altså der *er* sammenhæng mellem respondenternes køn og accept af udskamning. Vi kan på baggrund af testen ikke sige, hvorvidt mænd eller kvinder er mere tilbøjelige til at udskamme, men blot at der er en sammenhæng mellem køn og accept af udskamning.

4.2.2 Underanalyse 2 - Scenarier

Vi har endvidere testet, om der er sammenhæng mellem accepten af udskamning og de to treatment-scenarier. På baggrund af dette har vi opstillet en nul- og forskningshypotese:

H_0 = Der er *ikke* sammenhæng mellem accepten af udskamning og scenarierne.

H_1 = Der *er* sammenhæng mellem accepten af udskamning og scenarierne.

Vi har sammenlagt de respondenter, der har erklæret sig enige i udskamningen i scenarie 1, *Ahmad/Peter*. Tilsvarende har vi sammenlagt respondenterne, der var uenige i udskamningen i scenarie 1. Det samme gælder scenarie 2, *Zainab/Anna* (bilag 10). På baggrund af χ^2 -testen fik vi følgende resultat:

P-værdi = 0 %

Vi har dermed fundet statistisk signifikans ud fra et 95 %-sikkerhedsinterval, idet p-værdien = 0 % (bilag 10). Det betyder, at vores nulhypotese bliver forkastet, mens forskningshypotesen accepteres. Altså *er* der sammenhæng mellem accepten af udskamning og scenarierne. Sammenhængen kan ansues og fortolkes ud fra forskellige perspektiver, hvilket vi vil udfolde i det følgende diskussionsafsnit.

5. Diskussion

I følgende afsnit vil vi diskutere surveyeksperimentets resultater i samspil med vores teoretiske grundlag for at opnå et større indblik i, hvorvidt det opfattes som mere accepteret at

udskamme etniske minoriteter end majoriteten under COVID-19-pandemien i Danmark. Afslutningsvis vil vores overvejelser om projektets bidrag til kommunikationsfeltet udfoldes.

5.1 Diskussion af projektets overordnede hypotese

Af ovenstående resultater forkaster vi vores overordnede hypotese om, at udskamning skulle være mere accepteret i forbindelse med etniske minoritetsgrupper ($p = 21\%$). Dette er påfaldende, idet udskamning som kommunikationsgreb under COVID-19-pandemien faktisk har hæftet sig til specifikke grupper, eksempelvis de unge, og specifikt til etniske minoriteter (Hejlskov & Elkorn 2020). Der er derfor sandsynlighed for, at resultaterne fra surveyeksperimentet ikke afspejler virkeligheden. Begrænsningerne lægger sig både ved det repræsentative aspekt og selve spørgeskemametoden. I forhold til den første begrænsning er respondenterne hentet fra vores eget netværk og netværks netværk, hvorfor variabler som køn, uddannelse, bopæl og alder ligner hinanden. Blandt andet afspejler besvarelserne en overvægt af kvinder (81,50 %) og personer fra Region Hovedstaden (60,8 %) (bilag 11). Dermed siger undersøgelsen primært noget om accepten af udskamning i netop disse grupper. Den anden udfordring findes i selve spørgeskemametoden: Hvordan kan man stole på, at respondenterne egentlig mener det, de svarer? Der vil alt andet lige være forskel på, hvordan folk reagerer på opstillede scenarier i en kunstig situation, som i et spørgeskema, og hvordan de reelt ville agere i virkeligheden (Christiansen 2019: 376). Sidstnævnte kan vores undersøgelse ikke informere om.

På trods af ovenstående begrænsninger vil vi alligevel komme med vores bud på nogle fortolkninger af, hvordan besvarelserne kan forstås. Når vi tolker på resultaterne fra vores surveyeksperiment er det dog vigtigt at have in mente, at vi kun kan tolke ud fra respondenternes enig-/uenighed i de opstillede treatment-scenarier. Vi kan derfor ikke med sikkerhed vurdere, på hvilken baggrund respondenternes holdning er opstået, fordi vi - jævnfør metodeafsnittet - gennem spørgeskemaet bliver medskabende i meningsdannelsen hos respondenterne. Med andre ord, så kan vi ikke sige, hvorfor respondenterne erklærer sig enige eller uenige i udsagnet om udskamning. Vi kan eksempelvis ikke udelukke, at respondenterne svarer ud fra andre konnotationer forbundet med navnene, som for eksempel socioøkonomiske forhold. Vi vil dog ud fra vores teoretiske baggrund komme med nogle fortolkninger af, i hvilken kontekst resultaterne kan forstås, altså hvorfor respondenterne har dannet den mening, de giver udtryk for.

5.1.1 Kulturelle og sociale faktorer

Det er først og fremmest interessant, at resultaterne fra surveyeksperiment ikke direkte kan forklares med baggrund i teorien om ingroup-outgroup, da projektets overordnede hypotese er blevet forkastet. Vi havde i forlængelse af projektets forskningshypotese forventet at se en sammenhæng mellem udskamning og den etniske baggrund ud fra teoriens forudsætninger om, at mennesker har tilbøjelighed til at favorisere egen gruppe. Da vores forskningshypotese er blevet forkastet, betyder det, at vi med resultaterne ikke kan sige noget om, hvorvidt respondenterne har givet udtryk for ingroup bias. Det er sandsynligt at respondenterne, på trods af resultaterne, er påvirket af ingroup bias, som teorien foreskriver. Dog kommer dette ikke til udtryk i resultaterne fra surveyeksperimentet. Resultaterne strider derimod nærmere mod ingroup-outgrouteorien forudsætninger, da vi med resultaterne ikke kan påvise en signifikant forskel i accepten af udskamning af henholdsvis etniske minoritets- og majoritetsgrupper.

Da respondenterne overvejende består af etniske danskere (bilag 11), ville man på baggrund af ingroup-outgrouteorien forvente, at respondenterne i højere grad ville anskue *Peter/Annas* handlinger som moralsk rigtige, fordi de er en del af respondenternes ingroup. Omvendt ville det ud fra denne teori forventes, at respondenterne anskuer *Ahmad/Zainabs* handlinger som moralsk forkerte, fordi de på baggrund af deres minoritetsassocierede navne kan opfattes som en del af outgroup. Denne favorisering eller ingroup bias kommer ikke til udtryk i resultaterne, hvorfor der kan være andre faktorer på spil, som påvirker respondenternes holdninger. En mulig faktor kan være, at personerne i scenarierne, uanset navn, gennem udskamningen bliver sat i en offerposition ved at blive udskældt offentligt. Respondenterne kan dermed have fået empati med de udskammede uanset etnicitet, hvilket kan have påvirket respondenternes accept af udskamningen i scenarierne.

Vi forestiller os samtidig, at mange respondenter kan have svaret, hvad de opfatter som det moralsk korrekte i frygten for at komme til at generalisere mennesker på baggrund af deres etnicitet. Surveyeksperimentet er udført på et tidspunkt, hvor samfundsdebatten på verdensplan i høj grad er præget af et fokus på forskelsbehandling og betydningen af hudfarver og etnicitet, for eksempel i lyset af Black Lives Matter-bevægelsen. Spørgsmålet er derfor om spørgeskemaerne, i kraft af de minoritetsassocierede navne, har vækket nogle bestemte følelser hos respondenterne, som har fået dem til at svare ud fra, hvad der opfattes som moralsk korrekt. Det øgede fokus på forskelsbehandling kan yderligere, i forlængelse af Bicchieris normteori, skabe nogle særlige forventninger til, hvordan vi skal opføre os.

Respondenternes besvarelser kan derfor også afspejle et forsøg på at efterleve disse sociale normer, og nogle overvejelser af de potentielle konsekvenser, som det at afvige fra normen kan have. Respondenterne kan dermed have siddet med en overvejelse om, hvorvidt det at erklære sig enig i udsagnene om, at *Ahmad/Zainab* skulle udskammes, ville betyde en risiko for, at de kunne anklages for forskelsbehandling. Frygten for denne konsekvens kan derfor have fået respondenterne til at svare i overensstemmelse med, hvad der forventes.

Svarene kan dermed også ud fra DPT afspejle en automatisk og intuitiv reaktion ud fra System 1, da spørgeskemaerne i kraft af minoritetsnavnene kan have resulteret i aktiveringen af de normer, der omhandler forskelsbehandling i samfundet. Det kan samtidig ses som et udtryk for en System 2-proces, at der i resultaterne ikke er forskel på accepten af udskamning i relation til henholdsvis etniske minoriteter og majoriteten. Respondenterne kan i besvarelsen af scenarierne have siddet med en overvejelse om, at hvis de erklærer sig enige i udskamningen af den ene, scenarie 1, så må de også erklære sig enige i udskamningen af den anden, scenarie 2. Denne proces kan afspejle en mere reflekteret måde at overholde normerne på, fordi respondenterne i besvarelsen af spørgeskemaerne har god tid til at overveje fordele og ulemper ved de forskellige svarmuligheder. Besvarelserne kan altså både være et udtryk for en intuitiv reaktion og en ræsonnerende proces, hvor sociale og kulturelle faktorer også kan have haft en indvirkning.

5.1.2 Navnenes indvirkning på besvarelserne

Da vi gennem χ^2 -testen ikke har kunne påvise en signifikant sammenhæng mellem accepten af udskamning og etniske minoriteter, kan det skyldes, at respondenterne har gennemskuet spørgeskemaets formål. Her kan valget af majoritets- og minoritetsnavne til eksperimentet have spillet en rolle. Det kan overvejes, om navnene *Peter/Anna* er for arketyrisk danske, og om de dermed vækkede respondenternes opmærksomhed på den etniske baggrund. Havde vi i stedet valgt andre navne, der ikke fremstod arketyriske, men stadig skabte konnotationer til etnisk danskhed, kunne vi potentielt have minimeret risikoen for, at de ville vække en særlig opmærksomhed hos respondenterne. Der kan i den forbindelse også sættes spørgsmålstegn ved, om minoritetsnavnene *Ahmad/Zainab* trigger en mellemøstlig stereotyp tilstrækkeligt og dermed om navnene, i forlængelse af Bicchieris teori, udsender de rette *cues*. Det kunne i den forbindelse være oplagt at foretage et nyt surveyeksperiment, hvor påvirkningen ved andre navne bliver testet, da dette potentielt kunne påvise en eventuel negativ stereotypificering.

Således kunne man i forlængelse af ovenstående refleksioner skrue ned for konnotationerne ved de danske navne og op for konnotationerne ved minoritetsnavnene. Disse ændringer kunne dermed potentielt tilbyde bedre betingelser for at skabe det fænomen, som vi søger at belyse gennem projektet.

5.2 Diskussion af underanalysernes resultater

Da projektets overordnede forskningshypotese blev forkastet, valgte vi at undersøge, om der kunne påvises andre sammenhænge i besvarelserne. I det følgende afsnit vil vi diskutere disse.

Første underanalyse, afsnit 4.2.1, gik på, hvorvidt der kunne påvises en sammenhæng mellem respondenternes køn og accept af udskamning. Vi kunne på baggrund af en χ^2 -test acceptere denne forskningshypotese ($p = 2\%$), hvilket viser, at der *er* en sammenhæng mellem køn og accept af udskamning. Der kan være flere årsager til denne sammenhæng, eksempelvis at mænd er mere tilbøjelige til at acceptere udskamning end kvinder. Eller omvendt, at kvinder er mere tilbøjelige til at acceptere udskamning end mænd.

Anden underanalyse, afsnit 4.2.2, undersøgte sammenhængen mellem accepten af udskamning og scenarierne, hvor forskningshypotesen kunne accepteres ($p = 0\%$). Dermed kunne vi påvise en sammenhæng mellem accepten af udskamning og scenarierne. Denne sammenhæng kan være påvirket af, 1) hvilken restriktion der bliver overtrådt i scenariet, altså om der er tale om restriktioner vedrørende brugen af mundbind eller restriktioner vedrørende forsamlinger, 2) måden der bliver udskammet på, altså om der bliver udskammet ansigt-til-ansigt eller på de sociale medier, og 3) kønnet på den person der bliver udskammet, altså om der er tale om en mand i form af *Ahmad/Peter* eller tale om en kvinde i form af *Zainab/Anna*.

Ovenstående diskussion af projektets resultater kan tilbyde nye indsigter i forhold til udskamning som fænomen, eksempelvis relateret til etniske minoritetsgrupper, køn og kontekstuelle faktorer. Disse kan udfoldes og benyttes i forskellige kommunikations- og informationsindsatser, som søger at formidle viden til forskellige målgrupper. Dette vil vi diskutere i nedenstående afsnit.

5.3 Hvad bidrager projektet med til kommunikationsfeltet?

Dette projekt bidrager med viden om accepten af udskamning til kommunikationsfeltet samt et indblik i, hvordan en pandemi kan afføde kommunikationsstrategier indeholdende udskamning. Når en befolkning hurtigt skal ændre adfærd, som under COVID-19-pandemien, kan udskamning vise sig som værende et effektivt kommunikationsgreb, fordi sociale normer har stor betydning for vores adfærd. Disse normer er vigtige at opretholde for ikke at blive udstødt af fællesskabet. Risikoen og frygten for sociale sanktioner, hvis normerne afviges, vil i mange tilfælde være grund nok for individet til at handle i overensstemmelse med normerne (Bicchieri 2006: 43). I den forstand kan udskamning opfattes som en effektiv social sanktioneringsform, der understøtter indførelsen af nye normer for hensigtsmæssig adfærd i en pandemi. Således kan det overvejes, om en pandemi kan være med til at legitimere udskamning som en del af en kommunikationsstrategi mere generelt, end blot knyttet til etniske minoriteter, fordi det fra start er blevet udlagt som et fælles ansvar at ændre adfærd og holde smitten nede (Regeringen 2020a).

Projektet kan yderligere bidrage til mere adfærdsbaserede forståelser, som står i kontrast til en traditionel og fornuftsbaseeret måde at tænke menneskers adfærd på inden for kommunikationsfeltet. Denne forståelse kommer for eksempel til udtryk i AIDA-modellen, som er en klassisk kommunikationsmodel, der gennem en lineær facon forsøger at beskrive, hvordan mennesker naturligt bevæger sig fra et stadie til det næste: fra opmærksomhed over interesse og behov til handling (Gulbrandsen & Just 2020: 107). Projektets videnskabelige paradigme, Adfærdssindsigter, har dog udfordret denne idé ved at fokusere på, at mennesket ikke altid agerer ud fra en rationel tankegang, men også ud fra mere intuitive og automatiske processer. De rationalitetsbaserede tilgange er begrænsede i forhold til at forklare menneskers adfærd, idet de ikke tager højde for, at beslutningstagen og adfærd i høj grad påvirkes af kognitive og kontekstuelle faktorer som bias, vaner og normer.

Således går vi i projektet ud fra en antagelse om menneskelig adfærd som værende mindre fornuftsbaseeret end hvad mange kommunikationsindsatser, eksempelvis Sundhedsstyrelsens generelle råd om smitteforebyggelse, kan siges at være baseeret på (Sundhedsstyrelsen 2020a). Denne fornuftsbaseerede kommunikationsstrategi henvender sig til menneskets System 2, idet der i den ligger en forventning om at overholdelsen af anbefalingerne sker på baggrund af en reflekteret overvejelse af fordelene herved. De generelle råd appellerer til selvansvar og indebærer dermed en forventning om, at individet

kan se meningen i at overholde anbefalingerne og vil handle rationelt på baggrund af disse. Formålet med Sundhedsstyrelsens borgerrettede kommunikationsindsats har været at sikre synlig og let tilgængelig information, som alle borgere kan forstå (Sundhedsstyrelsen 2020b: 5). Det kan dog diskuteres, om anbefalinger såsom “undgå at være for mange sammen indendørs” og “vask dine hænder tit” er lige klare for alle borgere (Sundhedsstyrelsen 2020a). Her opfordres borgerne til selv at reflektere over, hvad den hensigtsmæssige adfærd i denne forbindelse er: hvad er for mange, og hvor ofte er tit? Fokus har altså været på at udbrede handleanvisninger i forhåbningen om, at borgerne agerer efter dem. Det er således tydeligt, at der tales efter standardmodellens syn på kommunikation, idet Sundhedsstyrelsens kommunikationsindsats antager, at borgerne træffer valg på baggrund af rationelle slutninger, der opdateres i overensstemmelse med den tilgængelige information. Kommunikationsindsatsen er ligeledes baseret på en antagelse om mennesket som naturligt agerende efter handleanvisninger om, hvad der opfattes som hensigtsmæssig adfærd (Sundhedsstyrelsen 2020b: 5). Dog vil mennesket, jævnfør vores teoretiske baggrund, ikke udelukkende træffe hensigtsmæssige valg på baggrund af rationelle slutninger, fordi beslutningerne vil basere sig på en individuel tolkning af informationen og en subjektiv vurdering af handlemulighedernes fordele og ulemper.

På baggrund af ovenstående refleksioner kan man anskue informative kommunikationsindsatser, såsom Sundhedsstyrelsens, som værende gode til at oplyse om hensigtsmæssig adfærd i forbindelse med akutte situationer som en pandemi (Sundhedsstyrelsen 2020b: 24). Hvis man vil sikre, at flere agerer efter hensigten på længere sigt, kan det dog være nødvendigt at inddrage og kombinere sådanne informative kommunikationsindsatser med perspektiver fra Adfærdsindsigter, der tager højde for de kognitive og kontekstuelle faktorer, som har betydning for menneskets adfærd.

5.4 Opsamling

Vi har gennem surveyeksperimentet kunne udlede en række indsigter i forhold til udskamning. Disse kan med fordel anvendes aktivt, hvis man vil benytte sig af udskamning som del af en kommunikationsstrategi til adfærdsændring, ligesom regeringen og Kongehuset, jævnfør introduktionen, har. Indsigterne indebærer, at det under COVID-19-pandemien ikke opfattes som mere acceptabelt at udskamme etniske minoriteter, men at mænd og kvinder reagerer forskelligt på udskamning, samt at forskellige kontekstuelle

faktorer for udskamningen kan have en betydning. Vi har således både udledt viden om danske borgeres holdning til udskamning under COVID-19-pandemien, og viden om hvordan udskamningen kan forklares som værende et forsøg på at opretholde normer for hensigtsmæssig adfærd under en pandemi. Vi har dermed gennem projektet skabt indsigt i, hvordan kognitive bias kan påvirke menneskers beslutningsprocesser. Således bidrager projektet med nye perspektiver til kommunikationsfeltet omhandlende, hvordan kommunikationsindsatser kan blive mere effektive ved at tale til både menneskets reflekterende og intuitive beslutningsprocesser.

6. Konklusion

På baggrund af teorier i overensstemmelse med paradigmet Adfærdsindsigter og projektets surveyeksperiment kan vi konkludere, at det ikke opfattes som værende mere accepteret at udskamme etniske minoriteter end majoriteten under COVID-19-pandemien i Danmark. Dette kan vi konkludere, fordi projektets overordnede forskningshypotese blev forkastet gennem en χ^2 -test. Vi har altså *ikke* kunne påvise, at der er en sammenhæng mellem accepten af udskamning i relation til personer med henholdsvis etniske minoritets- og majoritetsnavne. Vi har dog med surveyeksperimentet kunne påvise andre signifikante sammenhænge i relation til udskamning, herunder at der *er* en sammenhæng mellem køn og accept af udskamning og mellem accept af udskamning og scenarierne.

Resultaterne fra surveyeksperimentet kan tolkes på baggrund af projektets teoretiske baggrund, der tilbyder forklaringer på, i hvilken kontekst resultaterne kan forstås. Ingroup-outgroupteorien tilbyder perspektiver på, hvorfor udskamning af etniske minoriteter kan være særligt fremtrædende. En sådan fremtrædenhed kom ikke til udtryk i resultaterne, hvorfor andre faktorer kan have haft indflydelse. Her tilbyder Bicchieris normteori indblik i, hvordan normer kan spille en rolle i forbindelse med accepten af udskamning. Det øgede fokus på forskelsbehandling i samfundet kan have skabt nogle særlige forventninger til, hvordan respondenterne forventes at opføre sig i mødet med minoritetsassocierede navne. Således kan surveyeksperimentets resultater afspejle et forsøg på at efterleve visse sociale normer på baggrund af en overvejelse af de konsekvenser, som det at afvige fra en specifik norm kan have. Dual proces-teorien har i forlængelse heraf bidraget med perspektiver på, at udskamningen både kan være et resultat af en System 1- eller System 2-proces. Besvarelserne kan således både være udtryk for en intuitiv reaktion og en ræsonnerende proces, hvor sociale

og kulturelle faktorer også kan have en indvirkning. Dette kan dog kun betragtes som fortolkninger, da vi ikke med sikkerhed kan sige, hvorfor respondenterne har svaret, som de har gjort. Derudover indeholder surveyeksperimentet også en række metodiske begrænsninger, som der bør tages højde for.

På trods af dette kan indsigterne fra projektet stadig bidrage med nye perspektiver til kommunikationsfeltet om udskamning under COVID-19-pandemien. Fremtidige kommunikationsindsatser bør i højere grad tage højde for de kontekstuelle og kognitive faktorer ved at henvende sig både til menneskets reflekterende og intuitive beslutningsprocesser.

7. Litteraturliste

- Andersen, S. & Guul, T. (2019): 'Reducing Minority Discrimination at the Front Line— Combined Survey and Field Experimental Evidence' i *Journal of Public Administration Research and Theory*, 2019, p. 1–16
- Berthelsen, H. (2017). *Chi i anden-test - uafhængighedstest* [Video]. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HqRT9kfw4i4>
- Bicchieri, C. (2006): 'The Rules We Live By' og 'Habits of the Mind' i: *The Grammar of Society – The Nature and Dynamics of Social Norms*. Cambridge University Press. ISBN: 9780521573726.
- Billingham, P. & Parr, T. (2020): 'Online Public Shaming: Virtues and Vices' i: *Journal of social philosophy*, 2020, Vol.51 (3), p. 371-390
- Christensen, E. (2020): Søren Brostrøm fotograferet uden mundbind i tog. TV2. Lokaliseret d. 14.4.2021 på: <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2020-11-25-soeren-brostroem-fotograferet-uden-mundbind-i-tog>
- Christiansen, F. J. (2019). Eksperimenter. I: Kristensen, C. J. & Hussain, M. A. (Red.), *Metoder i samfundsvidenskaberne*, 2. udgave, Samfundslitteratur. p. 371-383
- Danmarks Statistik (2021): Navne i hele befolkningen. Lokaliseret d. 29.04.21 på <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/befolkning-og-valg/navne/navne-i-hele-befolkningen>
- Einstein, K. L., & Glick, D. M. (2017). 'Does race affect access to government services? An experiment exploring street-level bureaucrats and access to public housing' i *American Journal of Political Science* 61(1). p. 100–116.
- Fischer, R. & Derham, C. (2016): Is in-group bias culture-dependent? A meta-analysis across 18 societies. SpringerPlus; Heidelberg Vol. 5, Iss. 1. p: 1-9
- Frankish, K & Evans, JsBT (2009): 'The Duality of mind - an historical perspective' in *Two Minds - Dual Processes and Beyond*. Oxford University Press.
- Guldagger, M. et al. (2020): Regeringens topministre bruger udskamning som centralt redskab. Politiken. Lokaliseret d. 14.04.21 på:

<https://politiken.dk/indland/politik/art7766348/Regeringens-topministre-bruger-udskamning-som-centralt-redskab>

Guldbrandsen, I. & Just, S. (2020). *Strategizing Communication: Theory and practice*. 2. udgave, Samfundslitteratur. ISBN: 978-87-593-3477-5

Hansen, P. G. (2020): Introduktion til Adfærdsindsigter. Kapitel 1 i *Adfærdsindsigter - et nyt reguleringsparadigme i offentlig politikudvikling og forvaltning*. p. 4-26

Hansen, P. G. & Schmidt, K. (2017). BASIC: En diagnostisk tilgang til udviklingen af adfærdsbaseret offentlig politik. *Økonomi & Politik* No. 90, 4. p. 40-53

Hejlskov, H. & Elkorn, C. (2020): 'Corona og somali er smeltet sammen i politisk debat: »Det nytter ikke, at politikerne leger bussemænd«" i *Berlingske*, 13/8/2020. Lokaliseret d. 15/5/21 på: <https://www.berlingske.dk/samfund/corona-og-somali-er-smeltet-sammen-i-politisk-debat-det-nytter-ikke-at>

Hess, K., & Waller, L. (2014): 'The digital pillory: media shaming of 'ordinary' people for minor crimes' i: *Continuum* (Mount Lawley, W.A.), 2014-01-02, Vol.28 (1), p. 101-111

Hussain, M. A. (2019). Datapræsentation og fordelinger. I: Kristensen, C. J. & Hussain, M. A. (Red.), *Metoder i samfundsvidenskaberne*, 2. udgave, Samfundslitteratur. p. 261-275

Hussain, M. A. & Nielsen, T. T (2019). Hypotesetests: Chi-i-anden- og T-tesen. I: Kristensen, C. J. & Hussain, M. A. (Red.), *Metoder i samfundsvidenskaberne*, 2. udgave, Samfundslitteratur. p. 277-289

Høris, L. (2020): Mor skældt ud for at hamstre toiletpapir. *Ekstrabladet*. Lokaliseret d. 14.04.2021 på: <https://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/mor-skaeldt-ud-for-at-hamstre-toiletpapir/8042011>

Jensen, M. D. & Kvist, J. (2019). Hvordan laver man en stærk analysestrategi? I: Kristensen, C. J. & Hussain, M. A. (Red.), *Metoder i samfundsvidenskaberne*, 2. udgave, Samfundslitteratur. s. 43-58

Juul et al. (2018a). De grundlæggende mål. Kapitel 2 i *Epidemiologi og evidens*. Munksgaard. 3. udgave. p. 20-49

Juul et al. (2018b). Minileksikon. Appendiks D i *Epidemiologi og evidens*. Munksgaard. 3. udgave. p. 312-321

Kahneman, D. (2013): *At tænke- hurtigt og langsomt*. Lindhardt og Ringhof, 1. udgave, 1. 'Del 1. To systemer' p. 9-130. ISBN: 978-87-11-39671-1

Karkov, R. (2020): Fordømmelse og udskamning af alt fra rige til unge og somaliere fører til adfærdsændringer. 17/08/2020 Berlingske. Lokaliseret d. 08.05.2020 på:

<https://www.berlingske.dk/samfund/fordoemmelse-af-alt-fra-rige-over-unge-til-somaliere-foerer-til>

Kongehuset (2020): Hendes Majestæt Dronningens tale om corona-situationen (17.03.20).

Kongehuset. Lokaliseret d. 14.04.2021 på: <https://www.kongehuset.dk/nyheder/laes-hm-dronningens-tale-til-befolkningen>

Kristensen, C. J. & Hussain, M. A. (2019). Samfundsvidenskabelige metoder, hvad er det? I:

Kristensen, C. J. & Hussain, M. A. (Red.), *Metoder i samfundsvidenskaberne*, 2. udgave, Samfundslitteratur. p. 15-26. ISBN: 978-87-593-3098-2

Larsen, B. S. (2020): 'P1 stiller skarpt på smitte i etniske samfund og den måde, vi omtaler det på'. Kristeligt Dagblad. Lokaliseret d. 30.04.2021 på:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/naar-virus-splitter-samfund>

Møller, J. K. (2019). Spørgeskemaet som metode til indsamling af egne data. I: Kristensen,

C. J. & Hussain, M. A. (Red.), *Metoder i samfundsvidenskaberne*, 2. udgave, Samfundslitteratur. p. 209-225, ISBN: 978-87-593-3098-2

Ordnet.dk. Lokaliseret d. 4.05.21 på:

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=udskamning&tab=for>

Rabøl, L. B. (2020): Ekspert forklarer: Derfor får coronavirus os til at udskamme hinanden.

TV2 Nyheder. Lokaliseret d. 14.04.21 på: <https://nyheder.tv2.dk/2020-03-28-ekspert-forklarer-derfor-faar-coronavirus-os-til-at-udskamme-hinanden>

Regeringen (2020a): Statsministeren: Vores fælles indsats er helt afgørende (30.03.20).

Statsministeriet. Lokaliseret d. 14.5.21 på:

<https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/statsministeren-vores-faelles-indsats-er-helt-afgoerende/>

Regeringen (2020b): Statsministeren: Pressemøde d. 15. august 2020 (15.08.20).

Statsministeriet. Lokaliseret d. 21.05.21 på:

<https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-15-august-2020/>

Schwarz, N. (2007): 'Cognitive aspects of survey methodology' i: Applied cognitive psychology, 2007-03, Vol.21 (2), p. 277-287

Sprogmuseet (2019): Muslimske navne. Lokaliseret d. 29.04.21 på:

<https://www.sprogmuseet.dk/muslimske-navne/>

Stanovich, K. E. (2009): 'Distinguishing the reflective, algorithmic, and autonomous minds: Is it time for a tri-process theory?' i Evans, J. og Frankish, K: *In two minds: Dual processes and beyond*. Oxford University Press. Print ISBN-13: 9780199230167

Sutton, R. & Douglas, K. (2012). *Social Psychology*, Palgrave Macmillan, 2012. *ProQuest Ebook Central*, <http://ebookcentral.proquest.com/lib/kbdk/detail.action?docID=4763074>. p: 351

Sundhedsstyrelsen (2020a): Generelle råd om smitte-forebyggelse. Lokaliseret d. 22.04.21 på

<https://www.sst.dk/da/corona/forebyg-smitte/generelle-raad>

Sundhedsstyrelsen (2020b): Sundhedsstyrelsens borgerrettede kommunikationsindsats om ny coronavirus/COVID-19. Sundhedsstyrelsen:

<https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Corona/Kommunikationsindsats/Statusrapport-over-Sundhedsstyrelsens-kommunikationsindsats-under-ny-coronavirus.ashx?la=da&hash=8D7685B1FAE0E146876488FB3775C2820AACD4CA>

Sundhedsstyrelsen (2021) Sådan smitter ny coronavirus. Lokaliseret d. 22.05.21 på:

<https://www.sst.dk/da/corona/Forebyg-smitte/Saadan-smitter-ny-coronavirus>

Tajfel, H. & Turner, J. (1979): 'An Integrative Theory of Intergroup Conflict' i *The social psychology of intergroup relations* p. 33-47. Brooks/Cole Pub. Co. ISBN: 0818502789

Weick, K. et al. (2005): Organizing and the Process of Sensemaking. Organization Science.
Vol. 16, No.4. p. 409-421